

Prvky spravedlnosti

David Schmitz

DOKOŘÁN

CEVROINSTITUT
[vysoká škola]

Prvky spravedlnosti

Prvky spravedlnosti

David Schmitz

DOKOŘÁN

CEVROINSTITUT
ACADEMIC **PRESS**

David Schmitz
Prvky spravedlnosti

Copyright © David Schmitz, 2006
Translation © Michal Skala, 2015

ISBN 978-80-7363-740-8 (Dokořán)

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být rozmnožována a rozšiřována jakýmkoli způsobem bez předchozího písemného svolení nakladatele.

Druhé vydání (první elektronické).

Vydalo nakladatelství Dokořán, s. r. o., Holečkova 9, Praha 5 (dokoran@dokoran.cz, www.dokoran.cz), společně s vysokou školou CEVRO Institut, Jungmannova 17, 110 00 Praha 1 (www.cevroinstitut.cz, e-mail: info@cevro.cz, tel.: 221 506 700), v roce 2016 jako svoji 801. publikaci (209. elektronická). Odpovědná redaktorka Marie Černá. Z anglického originálu *Elements of Justice* přeložil Michal Skala. Vydání první. Stran 304. Sazba a konverze do elektronické verze Miloš Jirsa.

OBSAH

<i>Poděkování</i>	VII
-------------------------	-----

Část 1 Co je to spravedlnost?

1 Sousedská povaha spravedlnosti	3
2 Základní pojem	8
3 Různost soupeřících prvků	15
4 Kontextuální funkcionalismus	19
5 Co je to teorie?	24

Část 2 Jak získat zásluhu

6 Zásluha	35
7 Co jsem učinil, abych si to zasloužil?	38
8 Zasloužit si šanci	45
9 Zasloužit si a vysloužit si	56
10 Založení zásluh	61
11 Zásluha jako institucionální artefakt	69
12 Limity zásluh	73

Část 3 Jak oplatit

13 Reciprocita	81
14 Co je to reciprocita?	83
15 Varianty reciprocity	91
16 Dluhy vůči společnosti a dvojitý zápočet	100
17 Limity reciprocity	104

Část 4 Rovný respekt a rovný díl

18 Rovnost	117
19 Implikuje rovné zacházení rovný díl?	119
20 K čemu je rovnost?	124
21 Za stejnou práci stejnou odměnu	130
22 Rovnost a příležitost	137
23 O užitečnosti rovného dílu	152
24 Limity rovnosti	163

Část 5 Úvahy o potřebě

25	Potřeba.....	175
26	Hierarchie potřeb.....	177
27	Potřeba jako distributivní princip.....	181
28	Za hranicí čísel.....	186
29	Co potřebujeme?.....	193

Část 6 Právo rozdělovat

30	Dluhy intelektuálů.....	201
31	Rawls.....	202
32	Nozick.....	216
33	Rektifikace.....	227
34	Dva druhy arbitrárního	236
35	Procesní spravedlnost vs. distributivní spravedlnost	241

<i>Doslov</i>	250
<i>Poznámky</i>	252
<i>Literatura</i>	279
<i>Rejstřík</i>	287

PODĚKOVÁNÍ

Kdykoli jsem na nějaké konferenci narazil na Jamese Rachelse, vždy mi připadalo, že si silně uvědomuje, kolik legrace obnáší být filozofem. Nemohl bych se srovnávat s mistrnou jednoduchostí Jimova úvodního textu Prvky morální filozofie, ale v podstatě jsem si vypůjčil jeho název jako projev úcty k němu. Pak jsem se dověděl, že umírá na rakovinu močového měchýře. K mému údivu mi pár dní před smrtí napsal e-mail z nemocničního lůžka. Litoval v něm, že mě nepoznal lépe. Nemám vůbec představu, kolik podobných e-mailů Jim rozeslal, ale byl už takový: přemýšlivý a milující svou ženu, ať se děje cokoli.

Chci poděkovat Marty Zupanové za pozvání na benefiční akci v Palm Beach v únoru roku 2003. Děkuji Randy Kendrickové a jejímu manželovi Kenovi, se kterými jsem se na této akci seznámil, za jejich milé pozvání na večeři do Phoenixu. Odmítl jsem s tím, že mi před dvěma dny diagnostikovali nádor na mozku, a neměl jsem zrovna chuť na společnost. Randy trvala na tom, abych si promluvil s jejím přítelem Dr. Robertem Spetzlerem. Jistý neurochirurg popsal Spetzlera tak, že je těžké vysvětlit, co dělá jednoho pianistu pouze výborným a jiného virtuosem, ale že Spetzler je virtuos. Jeho trpělivost zkrátka přináší více plodů než trpělivost jiných lidí. A tak Dr. Spetzlerovi děkuji. Jak už to s operacemi mozku bývá, je to choulostivá procedura. Nebýt jeho, mohl jsem velmi snadno umřít.

Po operaci mi mezi mnoha jinými volali Kit Wellmanová a John Tomasi a ptali se mě, zda mohou nějak pomoci. Asi jsem měl říct: „Ne, díky, stačí, že jste se ozvali, ale když mě něco napadne...” Místo toho, povzbuzen vědomím, že život

je opravdu krátký, jsem řekl: „Co takhle seminář k mé knížce?“ Jsem vděčný zejména Kit, Johnovi a Daveovi Estlundovi, že ty akce zorganizovali. Při semináři v Georgii vystupovali v roli komentátorů Andrew Altaman, Andrew I. Cohen, Bill Edmundson, George Rainbolt, Geoff Sayre-McCord a Kit Wellmanová. Alex Kaufman a Ani Satzová byli aktivními účastníky. Na semináři v Brownu byli mými oficiálními komentátory John Tomasi, David Estlund, Neera Badhwarová, Corey Brettschneiderová, Peter Vallentyne a Arthur Applbaum.

Děkuji Galině Bityukové z Central Asian Resource Center v kazašském Almaty, že shromáždila zástupce jednadvaceti fakult z devíti postsovětských republik, kteří týden diskutovali o mé knize. Giancarlo Ibarguen a Manuel Ayau, prezident, respektive bývalý prezident Francisco Marroquin University, zorganizovali dvoutýdenní návštěvu Guatemaly, kde jsem přednesl před různým publikem devět přednášek. Michael Smith, Geoff Brennan a Bob Goodin mi zařídili deset týdnů ve Výzkumném centru sociálních věd na Australské národní univerzitě v roce 2002. Děkuji i Jeremymu Shearmurovi, který mě hostil ve svém domě kousek od Canberry.

Děkuji Michaelovi Pendleburymu za zajištění třítydenní návštěvy univerzity ve Witwatersrandu v roce 1999, kde jsem představil rané verze několika kapitol této knihy. Děkuji Horaci Spectorovi a Guido Pincionemu za příležitost přednést většinu tohoto materiálu během návštěvy právnické fakulty Torcuato di Tella v Buenos Aires. Děkuji Davidovi a Lauře Truncellitovým za pomoc s organizací přednášek na univerzitě Chen Chi, národní univerzitě Chung Cheng a University of Taiwan a za nezapomenutelný týden cestování po ostrově. Děkuji Centru aplikované etiky a Green College na British Columbia University za jejich úžasnou pohostinnost v jarním semestru roku 2000, stejně tak i Centru sociální filozofie a politiky na Bowling Green State University na podzim roku 1999. Za jednorázové přednášky bych rád poděkoval publiku a organizátorům na univerzitách Michigan, Yale, UNC-Chapel Hill, Ohio, Rochester, na technologickém institutu v Ro-

chesteru, Santa Clara, Aucklandu, Alabamě-Birminghamu, Tulane, Georgetownu, Západní Virginii a James Madisonu.

Rád bych poděkoval všem báječným lidem v Liberty Fund v Indianapolis za jejich úžasné štědrou podporu při mé rekonvalescenci, kdy jsem potřeboval ticho a klid, abych se naučil, jak znovu přemýšlet. Děkuji Earhartově nadaci a Institutu humanitních studií za léta podpory nejen mé osoby, ale i několika studentů Arizonské univerzity. Nejvíce jsem samozřejmě zavázán Arizonské univerzitě. Je mým domovem a děkuji kolegům, že se tam tak mohu díky nim cítit. Víc než kohokoli jiného (což vypovídá mnohé) je to zásluha Chrise Maloneyho, s nímž sdílet katedru je radost, od okamžiku raního příjezdu až do večera, kdy společně jdeme domů.

Všichni tito milí lidé, kromě těch, které jsem uvedl výše a jejichž jména ještě s díky zmíním v anotacích, se přičinili o to, aby tato kniha byla lepší: Scott Arnold, Lawrence Becker, Matt Bedke, Jeremy Bendik-Keymer, Jason Brennan, Gillian Brocková, Chris Brown, Allen Buchanan, Tom Christiano, Andrew Jason Cohen, David Copp, Tyler Cowen, Jonathan Dancy, Peter Danielson, Stephen Darwall, Amitai Etzioni, James Fishkin, Ray Frey, Gerald Gaus, Allan Gibbard, Walter Glannon, Charles Goodman, Rob Gressis, Chris Griffin, Allen Habib, Rosalind Hursthouseová, Jenann Ismael, Frances Kammová, Scott LaBarge, Jason Lesandrini, Loren Lomasky, Gerry Mackie, David Miller, Fred Miller, Chris Morris, Jan Narveson, Cara Nineová, Guido Pincione, Steve Pink, Frances Foxová Pivenová, Thomas Pogge, James Rachels, Peter Railton, Dan Russell, John T. Sanders, Steve Scalet, Daniel Shapiro, David Sobel, Horacio Spector, Christine Swantonová, Mark Timmons, Mary Tjiattasová, Kevin Vallier, David Velleman, Will Wilkinson, Elizabeth Willottová, Matt Zwolinski a všichni anonymní čtenáři, kteří se lopotili s přečtením kvůli tisku.

Něco z druhé části se už předtím objevilo v článku „How to Deserve“ v *Political Theory*, 30 (2002) 774–799. DOI: 10.1177/0090591702238203. © Sage Publications 2002. Něco z šesté části už předtím vyšlo v „History & Pattern“, *Social*

Philosophy & Policy, 22 (2005) 148–177. Čtvrtá část obsahuje materiál z „Equal Respect & Equal Shares,” Social Philosophy & Policy, 19 (2002) 244–274. Kapitola 22 obsahuje aktualizovaný a přepracovaný materiál, který poprvé vyšel v Social Welfare and Individual Responsibility (1998). © Cambridge University Press. Předchozí verze kapitoly 23 vyšla jako „Diminishing Marginal Utility,” Journal of Value Inquiry, 34 (2000) 263–272. © Kluwer Academic Publishers. Přetisk s laskavým svolením Springer Science and Business Media.

ČÁST 1

CO JE TO SPRAVEDLNOST?

1

SOUSEDSKÁ POVAHA SPRAVEDLNOSTI

Teoretikové se přou. Není to jejich chyba. Teoretizování nevede ke shodě.

PŘEDBĚŽNÝ PRŮZKUM

Když prozkoumávám terén spravedlnosti, vidím následující: To, co nazýváme spravedlností, je konstelací určitým způsobem souvisejících prvků. Spatřuji v ní jistou míru ucelenosti a jednoty, avšak integrita spravedlnosti je omezená. Podobá se spíše celistvosti místa, na němž žijí sousedé, než integritě budovy. Dobré sousedství je funkční, je místem, kde lidé mohou vést dobrý život. Místa dobrých sousedských vztahů ale nejsou *projektována* do posledních detailů, tak jako tomu je v případě budov. (Konstruovaná společenství vyvolávají pocit vyumělkovanosti jako filmy s příběhem, který lze až příliš jasně vystopovat k jednomu staromódnímu tvůrci.)

Existuje nějaká vlastnost definující sousedskou povahu spravedlnosti, díky níž toto slovo používáme? Ano, to vysvětluje první část knihy, ale tato vlastnost je obecná a formální; pro její vyjádření v podobě podstatnějších principů je určující kontext. Části 2–5 berou v úvahu čtyři podstatné prvky: zásluhu, reciprocitu, rovnost a potřebu. Šestá část vzdává hold Johnu Rawlsovi a Robertu Nozickovi, kteří „nepochybně dali ráz oblasti politické filozofie v akademických kruzích posledních dekád dvacátého století“.¹ Moje teoretická práce se inspirovala jejich díly, byť se jim podobá jen vzdáleně.

TEORETIZOVÁNÍ

Je-li spravedlnost sousedstvím, pak je *teorie* spravedlnosti jeho mapou. I ta nejlepší teorie bude neúplná, podobně jako mapa, jejíž autor odmítá uvažovat o neprozkoumaných cestách. Uvědomuje si, že stav lze pravdivě zachytit, a přesto ponechá ona místa na mapě prázdná. V rukou budoucích obyvatel místa, kteří o něm mají více informací a sledují různé cíle, se teorie vyvíjí k stále úplnějšímu zobrazení terénu, a to i v případě, že se poměry na něm mění.

Stal se ze mě pluralista, ale existuje mnoho pluralismů. Nezaměřuji se na soustředné „sféry“ lokální, národní a mezinárodní spravedlnosti, ani na to, jak odlišné kultury podporují různé instituce, nýbrž na různorodost kontextů, se kterými máme každodenní zkušenost. Ty nás odkazují k principům zásluhy, reciprocity, rovnosti a potřeby. Snažím se tyto čtyři prvky do určité míry svázat dohromady a ukázat, jak se navzájem doplňují a vymezují jeden proti druhému. Nikoliv však za cenu jejich znetvoření, které by nastalo, kdybych vytvořil zdání, že se k sobě hodí lépe, než to odpovídá skutečnosti. Byla by snad elegantnější teorie, která by mnohost prvků zredukovala na jeden?

Byla by monistická teorie užitečnější? Byla by dokonce jednodušší? Periodická tabulka prvků by na jedné straně byla jednodušší, kdybychom do ní umístili pouze čtyři prvky – nebo jeden, když na to přijde –, ale bylo by to lepší pro vědu? Ne. Astronomové kdysi tvrdili, že planety *musí* mít kruhové dráhy. Když konečně přijali skutečnost eliptických drah, které mají dva ohniskové body, jejich teorie se staly jednoduššími, elegantnějšími a působivějšími. Takže jednoduchost je ctnost teorie, avšak pokud se jev ukazuje jako komplexní – když se zdá, že dráha má dvě ohniska, a ne jedno –, nejjednodušším vysvětlením může být to, že vypadá komplexně, protože takovým ve skutečnosti je. Možná najdeme způsob, jak dělat s jediným prvkem cokoli, ale předpokládat, že musíme, by bylo pouhé dogma – protiklad vědy.

JEN CO NEMÁ MINULOST, JE DEFINOVATELNÉ²

Sokrates byl slavný tím, že žádal definice, ne pouze jeden či dva příklady. V praxi se skutečně učíme na příkladech. Zajímaloby mě tedy: Vede nás filozofické vzdělání k přehánění důležitosti definic? Chceme-li vědět, co je pes, nepotřebujeme vědět, jak ho definovat. Proč by tomu se spravedlností mělo být jinak?³

Rozebírání „psa“ nezaujalo představivost filozofů tak, jako rozebírání spravedlnosti. Dejme tomu ale, že jen jeden z nás dostane definitivu, a verdikt závisí na tom, zda klasifikujeme šakaly jako psy. Obsah pojmu „pes“ se rázem stane sporným. Ti, kteří to neuvidí stejně jako my, nám začnou připadat nerozumní. Z toho plynou dvě poučení: Zaprvé, definujeme a zpřesňujeme hranice nějakého pojmu pouze tehdy, když je to třeba. Zadruhé, potřeby, které nás tlačí k vymezování hranic spravedlnosti, jsou často protichůdné. Rozporuplné emoce vyvolává, že pravidla spravedlnosti nám pouze neříkají, co od sebe navzájem můžeme očekávat, ale i co lze považovat za *urážku*. Pokud je nespravedlnost urážkou, a ne pouze zklamáním, bude uvažování o nespravedlnosti obtížné. Je to s podivem, ale pokud nějaká teorie neodsuzuje to, co pokládáme za urážlivé, je sama o sobě tak trochu urážkou.

NESHODA

Rozumní lidé se neshodnou na tom, co je spravedlivé. Proč? I to je problém, na němž se rozumní lidé neshodnou. Ke všem našim analýzám spravedlnosti (stejně jako našim analýzám poznání, svobodné vůle, významu atd.) nalezneme protipříklady. Tak dlouho a usilovně jsme ji hledali. Proč jsme ji ne našli?

Problém leží částečně v povaze samotného teoretizování. Otřepaná fráze filozofie vědy zní: Pro každý soubor dat platí, že faktům vyhovuje nekonečný počet teorií. I když se tedy shodneme na jednotlivých případech, s velkou pravděpodobností se neshodneme na tom, jak soudy o nich uspořádat v teorii. Teoretizování samo o sobě nevytváří shodu (byť je na ni společenský tlak).

Proč ne? Buď je nějaký argument správný, nebo ne. Tak proč není teorie pro nás všechny přesvědčivá, je-li správná, a nepřesvědčivá, není-li taková? Teorie nejsou argumenty, které by byly správné či něco takového. Jsou mapami. Dobré mapy nás nenutí k souhlasu. Žádná mapa nepředstavuje *jediný* rozumný způsob, jak se dívat na terén. (Alespoň já to tak vidím.)

Ohromilo by nás, kdyby dva studenti kartografie, kterým bychom uložili shodný úkol samostatně zmapovat identický terén, předložili úplně stejné mapy. Pochybovali bychom, zda pracovali nezávisle na sobě. Podobně i teoretikové, kteří pracují nezávisle, formulují rozdílné teorie. Protože si neuvědomují, jak terén ovlivňuje jejich volby ohledně způsobu jeho zobrazení, předpokládají, že jejich teorie nemohou být pravdivé, nejsou-li ty konkurenční mylné. V těch pak hledají způsob, jak prokázat nepřesnost zobrazení terénu. Samozřejmě, že nějaký naleznou a ten jim přijde rozhodující. Nicméně pro kritizované to žádný důkaz není a sotva mu věnují pozornost. Jsou zcela zaujati svými vlastními důkazy.

I když se v teoretických otázkách neshodneme, už méně nesouladu panuje v tom, jak se k sobě máme chovat v každodenním styku. Alespoň teoreticky mohu věřit tomu, že spravedlnost od nás vyžaduje stržení všech stávajících institucí a obnovení společnosti podle velké vize. Můžete mít stejný pocit, jen vaše velká vize bude asi úplně jiná. Když ale vyjdeme z pracovny, přizpůsobíme se v jednání skutečnosti. Najdu si své auto na parkovišti. Vy najdete to své. Bez konfliktu odjedeme. Máme-li žít v pokoji, potřebujeme vysoký stupeň shody na dlouhém a většinou neartikulovaném soupisu toho, „co se má dělat“, a „co se nemá dělat“, který vyplňuje běžný vý-

znam slova nespravedlnost a s jehož pomocí se orientujeme v našem světě. Shoda, k níž je třeba dospět, se týká toho, *jak* (ne proč) se chovat jeden k druhému, a je třeba jí dosáhnout tam, kde jí dosahujeme: v každodenním životě.

Fakticky existují dva způsoby, jak se shodnout: Shodneme se, co je správné, nebo kdo má pravomoc to rozhodnout. Svoboda náboženství je příkladem druhého typu shody. V náboženských otázkách jsme se naučili být liberály, kteří dosahují konsenzu nikoliv v tom, čemu věřit, nýbrž kdo to rozhodne. Stejně tak ve svobodě projevu. Není zvláštní, že naše největší úspěchy v učení se, jak žít pospolu, nepramení ze shody na tom, co je správné, ale z konsenzu, že je třeba nechat lidi, aby se rozhodovali sami za sebe?

2

ZÁKLADNÍ POJEM

TEZE: Spravedlnost spočívá v tom, co lidem náleží (*are due*). To je nesporné. Tak toto slovo běžně používáme. Co přesně lidem náleží, však nelze pomocí pojmové analýzy zcela definitivně určit.

CO VÍME O ZÁKLADNÍM POJMU?

Co je to spravedlnost? Tak se ptá filozof a mohl by začít poznámkou, že když se ptáme, co je spravedlnost, tak termín „spravedlnost“ není bez významu. Diskutujeme o spravedlnosti, ale samotný fakt, že diskutujeme, předpokládá určitou úroveň vzájemného porozumění. Protože máme společný jazyk, víme, že nehovoříme o tom, co je lilek nebo předpověď počasí či hlavní město Argentiny. Když diskutujeme o spravedlnosti, můžeme mnohé nevědět, avšak víme, že má něco do činění s obdobným přístupem k podobným případům.

Víme také, že přistupovat k podobným případům obdobně není celou spravedlností. Dejme tomu, že středověký král vydá dekret, podle kterého má být osobám usvědčeným z krádeže useknuta levá ruka. Protestujeme. Takový trest je nespravedlivý! Král odpoví: „Nikomu nestraním. Přistupuji k podobným případům stejně, tak kde je problém?“ Dokonce i když král říká pravdu, záležitost to neřeší. Když se každému zloději usekne levá ruka, je se všemi naloženo obdobně, jenže to není dostatečné. Nestrannost nestačí. Myšlenka obdobného přístupu k podobným případům je namístě, ale spravedlnost spočívá ještě v něčem dalším.

Srovnejme to s druhým případem. Král nyní nařídí: Těm, kterým *nebude* krádež *prokázána*, musí být useknuta levá ruka.

Opět protestujeme. A král znovu odpoví: „Přistupuji k srovnatelným případům stejně, tak kde je problém?“ Co na to teď řekneme? V prvním případě bylo královo pojetí spravedlnosti barbarské. V druhém o ní králi *schází* jakákoli představa – i ta barbarská. Víme to, protože jestliže král změkčí svůj postoj a řekne, že od nynějška budou nevinní pouze pokutováni, a ne mrzačeni, trest už není barbarský, problém to však neřeší. Potíž spočívá v tom, že král pojem spravedlnosti nechápe. Diskutovat o spravedlnosti znamená diskutovat o tom, co lidem náleží.¹ Prosté chápání významů slov nám říká, že trest, třeba i mírný, není tím, co nevinným lidem náleží.

Zatímco stejný přístup k obdobným případům nevylučuje nestranné trestání nevinného, tak naopak přístup, který dává lidem to, co si zaslouží, to vylučuje. Když se ptáme *Co je to spravedlnost?*, začínáme slušně, odpovíme-li: „Ať už se bavíme o čemkoli dalším, spravedlnost spočívá v tom, co lidem náleží.“ Analyzováním jazyka se dostaneme jen po určité mez, ale někam přece (jak se nám to právě povedlo).

Víme také, že můžeme rozlišit základní *pojem* od jednotlivých *pojetí* toho, co lidem náleží. Johnu Rawlsovi se tak

zdá přirozené přemýšlet o pojmu spravedlnosti jako o odlišném od různých pojetí spravedlnosti, jako o pojmu, jehož funkce je společná všem různým souborům principů, všem různým pojetím. Ti, kdo mají rozdílná pojetí spravedlnosti, se pak mohou shodnout, že instituce jsou spravedlivé právě tehdy, kdy se mezi osobami v přidělování základních práv a povinností nečiní libovolné rozdíly a kdy pravidla určují náležitou rovnováhu mezi soupeřícími nároky na prospěch ze sociálního života.²

Prozatím si to nemusíme tolik ztěžovat. Nemusíme zaujímat stanovisko k tomu, zda je arbitrárnost vždy špatná. (Přidělíme-li právo hlasovat v daných volbách, svévolně rozlišujeme mezi občany slavicími své osmnácté narozeniny a občany, kteří jsou o jeden den mladší.) Můžeme též ponechat otevřené, zda musí být „soupeřící nároky na prospěch ze sociálního života“ vyrovnávány. Základní pojetí je toto: Normální debata o spravedlivém jednání s X spočívá v tom, že X poskytneme, co mu náleží. Toto nekontroverzní pojetí

nám umožňuje předložit odlišná pojetí a poté diskutovat o jejich relativních přednostech.

Myšlenka, že se můžeme neshodnout na tom, čeho si spravedlnost žádá, předem předpokládá, že se shodneme v tom, že *klade své nároky*.

CO ZÁKLADNÍ POJEM PONECHÁVÁ OTEVŘENÉ

Něco tedy o spravedlnosti víme. Základní pojem není bez obsahu, protože je mnoho věcí, které osobám po právu náleží. Jak již bylo uvedeno, trest nemůže být tím, co nevinné osobě právem patří. Třebaže tento pojem není bez obsahu, není jeho obsah dostatečný na to, aby dával odpověď na každou otázku. Pokud například Jan pracuje pilněji než Jana, měl by brát více? Co když Jana peníze potřebuje naléhavěji než Jan? Měla by mít Jana vyšší plat? Na to nám základní pojem neodpoví. Nemůžeme určit, co Janě náleží, jednoduše tím, že definujeme výraz „náležet“. Jak víme, kdy má skutečnost, že Jan pracuje pilněji, větší váhu než to, jak nutně Jana peníze potřebuje?

Kvůli argumentaci předpokládejme, že pokud si jsou v relevantních ohledech Jana a Jan rovni, měl by jim jejich zaměstnavatel platit stejně. Nyní případ lehce pozměňme: Mezi Janem a Janou zůstává rovnost, avšak mají rozdílné zaměstnavatele. Musí Janův zaměstnavatel platit stejně jako zaměstnavatel Jany? Když si Jana jako kuchařka vydělá 20 000 dolarů, zatímco si Jan, který je srovnatelně dobrým kuchařem, vydělá ve vedlejší restauraci 30 000 dolarů, je to nespravedlivé? Vyvstávají otázky spravedlnosti v případě, kdy jsou Jana a Jan placeni odlišně *stejným* zaměstnavatelem, nikoliv však, když jsou jejich platy stanoveny nezávisle *různými* zaměstnavateli? Proč?